

GAZETA POLSKA

Prenumerata w miejscu kwartalnie
złp. 12. — Miesięcznie złp. 4.
Nr pojedynczy gr. 10.

N^{ro} = 252

Prenumerata na prowincji z opłatą
pocztową złp. 20 kwartalnie.

w Warszawie dnia 20 Września 1830 roku w Poniedziałek

WIADOMOSCI HANDLOWE

— *Giełda Warszawska.* — Odbyt na wexle zagraniczne w upływającym tygodniu był bardzo znaczny, do czego przyczynili się najwięcej kupcy, wyjeżdżający na jarmark Lipski, którzy mieli potrzebę zaopatrzenia się w wexle do robienia tam interessów. Ta okoliczność wpłynęła nawet na podniesienie się cokolwiek ich ceny, i przy końcu tygodnia do zbycia bardzo mało ich na placu pozostało. Kurs podniesiony wexłów zagranicznych, miał wpływ i na waluty na Rossję, a szczególniej na assygnaty Rossyjskie, które w znacznej ilości po wysokim kursie sprzedane były. — Dukaty Holenderskie ofiarowano, lecz nie było kupujących. — Papiery publiczne Rossyjskie sześć-procentowe, tak na assygnaty jako i na srebro, dość znaczny miały odbyt; w pięć-procentowych zaś, lubo i sprzedających i kupujących dość było, nie mogły się jednak strony zgodzić. — Listy zastawne, wielu miały kupujących z przyczyny zbliżającego się losowania. — W obligacjach udziałowych na późniejszą dostawę, odbyło się dosyć interessów; lecz więcej się okazało chcących kupować niż sprzedających.

WIADOMOSCI KRAJOWE i ZAGRANICZNE KRÓLESTWO POLSKIE.

— W przyszłą środę to jest dnia 22 b. m. królewski Aleksandrowski uniwersytet, na pamiątkę swego założenia, odbędzie przed południem w sali uroczystości akademickich, publiczne posiedzenie, które o godzinie pół do dziesiątej poprzedzi msza ś. w kościele PP. Wizytek, i na którym zdana będzie sprawa o stanie tegoż uniwersytetu z upłynionego roku szkolnego 1829. Na témże posiedzeniu wręczony będzie dyplom doktorowi filozofji jubilatowi W. Kubieszewskiemu, rektorowi szkoły wydziałowej w Sandomierzu. Dnia następnego po posiedzeniu, to jest dnia 23 t. m. rozpoczyna się kursa we wszystkich wydziałach. — W Warszawie dnia 18 września 1830 r.

Brodziński. S. U.

— *Dozor instytutu moralnie zaniedbanych dzieci.* Urządzący dom na ten cel za rogatkami Wolskimi nabyty, ogłasza niniejszém, że zaczyna przyjmować wychowanków do tego instytutu. O zamiarach zaś jakie sobie dozorę założył, można powziąć wiadomość z następujących przepisów. Instytut dla moralnie zaniedbanych dzieci, zakłada sobie za cel jedyny, przywieść do skutku moralną poprawę dzieci, które dały dowody wielkiego zepsucia, przez dopuszczenie się karygodnych czynów, i które nadal zapowia-

dają towarzystwu szkodliwych przestępców, gdyby wcześniej nie zwrócono ich na drogę obowiązków i cnoty. Stosownie do powyższej zasady przyjmowane będą do instytutu tylko: 1) Dzieci, niemniej jak lat 7, a niewięcej jak 15 wieku liczące; a podług tego prawidła: 2) Małoletni winowajcy, stosownie do przepisów arty: 238 kodeksu karnego dla zbyt młodego wieku do domowego skarcenia odesłani, a to w razie gdy nieoświecenie i niemoralność rodziców, nie dają żadnej rękoi, iż to skarcenie nastąpi i skutkować będzie. 3) Dzieci dla tułactwa, żebractwa, występku próżnowania, i rozpusty, przez policję przyłuczane. 4) Dzieci przez rodziców dla wielkiego zepsucia i bezskuteczności domowego karcenia, do instytutu za opłatą oddane. W każdym razie nazwiska wychowanków instytutu będą zatajone. Dozór instytutu, sam tylko względem przyjęcia oddawanego na poprawę dziecka, stanowi. Władza lub osoba prywatna chcąc umieścić dzieci w instytucie, zgłosi się w tej mierze do członka dozoru L. A. Dmuszewskiego, upoważnionego do tego, i założy metrykę urodzenia dziecka i dowody popełnionych przez nie zbrodni lub złego sprawowania się, tudzież bezskuteczności domowego skarcenia. Jeżeli dziecko na stałego wychowawcę instytutu ma być przyjęte, rodzice lub opiekunowie obowiązani będą podpisać ugodę z dyrektorem instytutu i złożyć ustanowioną przez dozór opłatę od wychowawcy przyjętego. Względem dzieci przyjętych do instytutu na stałych wychowanków, wszelka władza tak radziejska jak i opiekunów, wyłącznie na dozór instytutu przechodzi, i nie będzie wolno ani rodzicom ani opiekunom przez czas zostawania dzieci w instytucie, mieszać się do sposobu ich prowadzenia i wychowania. Dozor instytutu nawet po wyjściu stałego wychowawcy, wglądać będzie drogą policyjną w jego postępowanie, dla przekonania się o skuteczności poprawy. Inne warunki przyjęcia, jak równie przepisy względem troskliwego postępowania z przyjętymi do instytutu dziećmi, ku zwróceniu ich na drogę moralności i cnoty, u członka do przyjmowania podług upoważnionego, przejrzane być mogą. Nadmieniam się wręcić, że członek dozoru Dmuszewski, przeznaczył czas między 7mą a 8mą godziną zrana, w którym zgłaszania się z dziećmi do instytutu, przyjmować będzie. — Warszawa 14 września 1830 r. Prezes dozoru, *Skarbek.* Sekretarz, *Charbowski.*

Wiadomości Warszawskie.

— Dnia 13 b. m. smutny obrządek pogrzebu obchodzony był w kościele Mazowszu. Zaprędko żyć przestał powszechnie od wszystkich ukochany Piotr Nałęcz dziedzic dóbr

Stekleńka; ten godny mąż był prawdziwym przykładem wiernej przyjaźni i cnot. Oplakuje go cała okolica z pozostałą wdową i trojgiem dzieci. Z całego dekanatu duchowieństwo świeckie, ofiarowało ostatnią usługę pochowaniem zwłok z wszelką okazałością.

F.

— (*Art. nade.*) — Od czasu zaprowadzenia reformy w Polsce, nabożeństwo w obu wyznaniach tak ewangelicko-augsburskim, jakoteż ewangelicko-reformowanym, odbywało się w języku Polskim. Dotąd jeszcze słyną zaszczytnie wzorowe mowy i nauki xiędza Węgierskiego, pastora kościoła reformowanego gminy Krakowskiej i wielu innych sławnych kaznodziejów, i dotąd w całym królestwie nabożeństwo zwykle odbywa się w języku narodowym. Wstolicy tylko, od czasów rządu Pruskiego, język Niemiecki u powszechnionym został w obu kościołach, tak dalece, że rodak wyznania reformowanego nie mogąc w własnej mowie łączyć głos swój z pobożnym pieniem kapłana, i z uczuciem przekonania ukorzyć się przed swoim stwórcą, kościół ten niejako za obcy dla siebie uważał. I temu niedostatkowi zaradziła dłoń opatrności, sprowadzając do stolicy WJX. Karola Tejchmana pastora kościoła reformowanego gminy Krakowskiej. Już co druga niedziela w kościele reformowanym na Lesznie, odbywa się całe nabożeństwo w mowie ojców naszych. Pobożny i wymowny kapłan w narodowym języku, wznosi pienia do chwały najwyższego, i opowiada słuchaczom słowa Boskiej prawdy. Prawdziwa moralność jest przedmiotem jego nauki, a tkiwa, poważna i piękna wymowa unosząc duszę do łona stwórcy, napędza razem serce pobożnym wzruszeniem. Ite nabożeństwo w mowie narodowej było potrzebne, dowodzi liczne co niedziela zgromadzenie osób tegoż wyznania do tegoż kościoła. Wdzięczność przeto należy szanownemu kapłanowi, który wznosił tak chwalebny porządek i tyle gorliwej w tym zawodzie poświęca pracy.

AUSTRIA. — Gazeta Hamburgska donosi pod d. 7 września z Wiednia: Cesarz Jmć na formalnej audjencji publicznej, przyjął d. 4 b. m. między godziną 12 i 1, Francuzkiego kommissarza generała Belliard, który wystąpił przybrany w trójkolorową szarfę i kokardę. Gdy złożył listy notyfikacyjne o wstąpieniu na tron monarchy swojego, rzekł mu Najjaśniejszy cesarz, iż porozumiewszy się w tej mierze z wysokimi sprzymierzeńcami swymi, postanowił uznać nowy rząd Francji i Filipa I jako króla Francuzów. Cesarz rozmawiał z generałem bardzo uprzejmie w czasie posłuchania i powiedział w końcu do niego: »Powiedz WPan swemu królowi, ażeby mi jak najprędzej przysłał posła.« Po skończeniu u cesarza posłuchania, miał honor generał Belliard być przedstawionym N. cesarzowej Jmci, poczem wyjechał na powrót do Paryża.

FRANCJA. — Z Paryża, d. 7 września. — Monitor donosząc o burzliwych zgromadzeniach się czeladzi drukarskiej i innych w Paryżu, tudzież o rozruchach pokazujących się na prowincji, powiada, iż rząd ma w ręku swoim dostateczne środki ażeby spokojność przywrócić i utrzymać. — Pozawczoraj zebrała się na ulicy St. Avoye, gromada tak zwanych robotników, którzy oddział gwardji narodowej napastowali. Ujęto z nich siedmiu główniejszych hersztów, i oddano ich natychmiast do prefektury policji. — Donoszą z Tulonu pod d. 31 sierpnia, że tam zawinęła te-

goż samego dnia rano, galjota *Surprise* powracająca z Nawarino. Z Nawarino wypłynęła d. 5 sierpnia. Z początku rozeszła się pogłoska że przybył na niej admirał de Riguet, ale się nie sprawdziła. Kapitan tej galjoty pan Guindet powiada, że w Morei dowiedziano się o zaszkłych zmianach we Francji przez korwetę *Diligence*, która nie zastawszy w Nawarino admirała, udała się za nim z tą nowiną do Eginy, gdzie się okręt admirałski *Conquerant* znajdował. Okręty Francuzkie stojące w Nawarino, uznały za rzecz stosowną wstrzymać się z wywieszeniem bandery trójkolorowej, dopóki od admirała nie otrzymają stosownego rozkazu; ten rozkaz nadszedł niebawnie przez tę samą korwetę powracającą z Eginy, poczem wszystkie okręty przypłynęły zaraz kolory narodowe. — Monitor zawiera następujący raport kommissji miejskiej od króla, podpisany przez deputowanych Lobau, Audry de Puyravau, Schonen i Manguin. »Dnia 28 lipca gdy w całym Paryżu krwawy bój się toczył, wszystkie władze zawieszono były, lud żądał dowódców posiadających zaufanie narodu, którzyby jego krokami kierowali. Zrana dnia 29 gdy jeszcze walka nie była rozstrzygnięta, postanowili zgromadzeni deputowani zając się losem ojczyzny. Najwyższą władzę wojskową ofiarowali generałowi Lafayette, a kierunek operacji generałowi Gérard. Zarazem postanowili aby wybrana kommissja pod nazwaniem kommissji miejskiej, opatrzona wszelką władzą, jaką tylko okoliczności wymagały, udała się natychmiast na ratusz i kierowała sprawami. Trudnoby było opisać zaburzenia, które się podówczas na ratuszu działy, on bowiem był stanowiskiem najzawziętszej walki: trzy razy go zdobyto i trzy razy stracono, mury zupełnie zostały od kul podziurawione. Tym niezmierny przychodzących i odchodzących oblegał ciągle ratusz; żądał rozkazów a nikt się nie znalazł który je mógł wydawać. Skoro się rozgłosiło że członkowie izby objęli styc tymczasowy, każdy był posłusznym. Kommissja miejska musiała najprzód władze organizować, do czego mogła tylko obecnych deputowanych powołać; następnie prowadzenie finansów poruczyła baronowi Louis, sprawy polityczne p. Bavoux, pocztowe zaś p. Chardel. Jeszcze w tejże nocy z d. 29 na 30 lipca rozesłano kurjerów z monitorem, który donosił o zwycięstwie. Ażeby zaś prowincje jak najspieszniej o zaszkłych wypadkach uwiadomić, zajęto telegrafy. Jeszcze d. 30 lipca tymczasowy kommissarz wydziału skarbowego (Louis) troskliwy o skarby Algierskie, uczynił nam zapytanie, czy linja z Paryża do Tulonu jest wolną. P. Marchal otrzymał polecenie, aby się udał do administracji telegrafów i tejże słowne wydał rozkazy. Administratorowie odmówili posłuszeństwa, lecz w godzinę usunięto ich od urzędów. P. Marchal powierzono dyrekcję i instalowano go. Merowi z Montmartre polecono urządzać na nowo stacje swego okręgu, i w kilka minut doszła depeza telegraficzna do Tulonu z doniesieniem o zwycięstwie. Ustanowienie na nowo merów było również najpiérwszem naszym staraniem. Władza ta była niezbędną do przywrócenia porządku, utrzymania spokojności, rozdzielania wsparcia pomiędzy rannych, i do ułatwienia służby gwardji narodowej. Niepodobieństwem było merów a nawet adjunktów zanominować, brakło bowiem czasu, a przy natłoku interesów nienajlepszy zrobiliśmy wybór. Postanowiono z głosujących na ostatnich wyborach Paryskich municypalność utworzyć, wykonanie czego poruczone jednemu z kommissarzy. Gorliwość obywateli nadzwyczajnie

okazała się czynną. W następnych dniach nowa tymczasowa zwierzchność działała z taką względnością i energią, jak gdyby władza już od dawna istniała. Instalowani merowie stanowili względem szlubsów małżeńskich i innych aktów w życiu obywatelskim. Powiększające się w każdym momencie czynności, wymagały nieodbitnie urzędzenia kommissij do wydziału spraw wewnętrznych, sprawiedliwości, oświecenia publicznego i spraw zewnętrznych. Dla tych powodów zmuszeni byliśmy radę departamentową Paryżką przekształcić. Pomiędzy członkami rady dawniej, znajdowało się wielu, stale przeciwnych usiłowaniom dawnego rządu i obeznanych z czynnościami; tym, nowych dodaliśmy kolegów. Oprócz tych rozporządzeń organizacyjnych, wydano mnóstwo szczególnych postanowień. Trzeba było prędko działać a mało radzić. Od dnia 29 lipca starała się kommissja zabezpieczyć utrzymanie biblioteki, muzeów i innych zakładów publicznych. Dostatecznym było poruczyć nad nimi zwierzchnictwo obywatelom. Ponieważ latarnie wszędzie dla obrony poniszczone zostały, nakazano illuminacje. Musiano mieć także staranie o żywność tych obywateli, którzy przez dwa dni walezyli. Kommissja nie miała magazynów pod swojem rozporządzeniem; walczący nie przyjęli pieniędzy, które im posłano. Od dnia trzydziest. piérw., wydawano kwity na dostawę produktów żywności. Zaopatrzenie stolicy w żywność uabawiało nie-spokojnością; lecz przekonano się potem, że nagromadzone zapasy na miesiąc wystarczają; z tém wszystkiém myślano o powiększeniu tychże. Ofiarowane dostawy zostały przyjęte, a władza wojskowa otrzymała rozkaz, zabezpieczenia ulic miasta dla publicznej spokojności, z zachowaniem jednak potrzebnej ostróżności. Nie zapomniano także potrzebom handlu zaradzić: wydane rozporządzenie z d. 31 lipca przedłużyło termin ostatecznej wypłaty do dni 10 i zabroniono wszelkiego poszukiwania. Wiele miast handlowych przyjęło też postanowienie. Pomijamy wiadomość o deputacjach, adressach, zasilkach pieniężnych i środkach pomocy dla pomieszczenia innych miast mieszkalców, przybywających nam w pomoc i t. p. Często zmuszeni byliśmy rozporządzać pieniędzmi publicznymi. Braliśmy pieniądze z kassy miejskiej i policyjnej; wzelać W. K. M. uznasz za słuszną, iż nie samo miasto Paryż powinno ponosić wydatki dla dobra ogółu. Przystępujemy do części politycznej wypadków. Dnia 28 o godzinie 2 po południu z polecenia deputowanych, 5 z ich grona udało się do księcia Raguzy, i domagało się odwołania rozkazów, aby tym sposobem dokonać pośrednictwa między ludem a wojskiem. Marszałek odmówił wstrzymania kroków wojennych, lecz podjął się, tronowi przedstawienie uczynić, chociaż mało zdawał się mieć nadziei, aby pożądaną osiągnąć skutek. Książę Polignac będący podówczas w głównej kwaterze, rozkazał deputowanym oświadczyć, którym nie chciał dać posłuchania, że wydane rozkazy nie będą bynajmniej odwołaniami. Następnego dnia dopiero walka roztrzygnęła. Wieczorem przybyła deputacja z St. Cloud do ratusza, złożona z panów Semonville, d' Argout i Vitrolles. Przyrzekano zmianę ministrów tudzież odwołanie wydanych rozporządzeń. Kommissja odesłała kommissarzy którzy nie złożyli żadnego pismienego dowodu swego poselstwa, do zgromadzenia deputowanych. Tymczasem zewsząd dochodziły nas zatrważające wieści. Miedzy innemi mówiono, że miano w nocy na Paryż napaść. W rzeczy samej

z Vincennes wysłano 40 armat, a z Orleansu nadchodził pułk Szwajcarów. Z powodu tego podwojono strażę. Patrole przechodziły ciągle po ulicach Paryża, a przy najmniejszem poruszeniu, lud gotowy był do boju. Dzień 30 i 31 lipca były jeszcze pełne zaburzeń. Ulice miasta były okryte ludem. Wieść o przedwstępnych umowach rozszerzała się. Przybył nowy kommissarz z St. Cloud, aby poprzednio wydane rozporządzenia odwołać. Lecz już było zapóźno, zjawniała bowiem dla kraju nowa przyszłość pod rządami namiestnika, którego deputowani do objęcia najwyższej władzy powołali. Aby wzburzone umysły nieco uspokoić, wydano natychmiast odezwę. Z odebranych depeszów dowiedziano się, że obóz pod St. Omer jest w poruszeniu ku Paryżowi. Rozkazano utworzyć 20 pułków ruchomej gwardji narodowej, z płacą po 1½ franka dziennie, które regularnie płacono. Od 30 lipca myślano także o utrzymaniu klejnotów korony. Oficer gwardji narodowej z przydanym mu jubilerem nadwornym Bapst, otrzymał rozkaz przejrzenia czyliby nie były naruszone. Dowiedziano się że zniknęły. Jenerał Lafayette którego o tém uwiadomiliśmy, wydał przez adjutanta swego Poque-Beauvais, najsurowszy rozkaz, aby natychmiast były zwrócone. Ten otrzymał od jenerała i od nas pełnomocnictwo, wszystkich urzędników tak cywilnych jak i wojskowych wezwać na pomoc, by i przemocą nawet klejnoty korony odzyskać, lecz przytém wyjście familji królewskiej z Francji z bezpieczeńem. Zebrał więc znaczną siłę gwardji narodowej. Przy Rambouillet został wprawdzie jako parlamentarz ciężko ranny, lecz klejnoty korony zostały skarbami wrócone. Przy tej okoliczności pozwoliła sobie kommissja śmiało wydać rozporządzenie. Na mocy doniesienia że w pewnym domu należącym do rodziny królewskiej znaczne złożone są skarby, kazała go zapieczętować i zapis 100,500 fr. tamże znalezione, przyaresztować. Minister skarbu wyrzecze w tej mierze. Karól X chciał jeszcze w Rambouillet pozostać. O god. 9 z rana otrzymała kommissja wezwanie, iżby posłało po 500 ludzi gwardji narodowej z każdej merji na pomoc władzy wojskowej. W pół godziny wydane rozporządzenie zostało wykonane. O 11 godz. 10,000 gwardji narodowej zebrało się na polach Elizejskich i nim korpus doszedł do Conguères, prawie się potroił. Karól X udał się do Cherbourg. Wszystko to było dziełem 3 dni i 3 nocy. Rapport kończy się publicznem podziękowaniem adwokatem Mérilhau, Odillon-Barrot, Barthe, Isambert, Plougoulm i Ayllies, oraz autorem Bande i Comte za czynny udział w tak trudnej pracy. PP. Lafitte i K. Périer nie podpisali tego rapportu, gdyż czas i pracę swoją poświęcić musieli zatrudnieniom, z urzędu deputowanych wynikłym, i ułożenia nowej fundamentalnej ustawy.

— *Dnia 8 września.* — Uważano, że na zabawie wieczornej dnia wczorajszego u jenerała Lafayette, znajdował się książę Tayllerand. — Słychać że w miejscu pana Guizot, będzie pan Odillon-Barrot ministrem spraw wewnętrznych. — Jak słychać, zamiarem jest rządu, upraszać króla Niderlandzkiego, aby pozwolił sprowadzić do Francji, popioły sławnego malarza Dawid, zmarłego przed niewielu laty w Niderlandach. — Kommissja wyznaczona do przesłuchania uwięzionych ministrów, badała w tych dniach bardzo wiele świadków. Badania te ściągały się do układów, które miały miejsce w d. 28, 29 i 30 lipca w pałacu Tuillerjów i w St. Cloud. — W Rouen aresztowano 5 głównych wi-

chrzcilieli i pod sąd zaraz oddano. Zaburzenie tamtejsze nie jest jeszcze zupełnie przytłumione. — Od dnia wczorajszego odbywa wojsko łącząc z gwardją narodową służbę w Palais royal. — Mówią, że pałac Tuilajów, którego mury grożą niebezpieczeństwem, będzie zrucony; na jego miejscu chcą wystawić gmach przeznaczony dla trzech władz prawodawczych; koszt wynosić będą 8 milionów franków. Xiążę Montebello wystąpi w poselstwie do dworu Hiszpańskiego, przejeżdżając d. 3 b. m. przez Bordeaux.

Wiadomości dotyczące Algieru.

— W piśmie nadeszłym z Algieru, daty 24 sierpnia, donoszą że wszyscy oficerowie od marynarki składali admirałowi Duperré, powinszowanie z powodu nowej dostojności którą zaszczycony został. Admirał dziękował z widocznym wzruszeniem. Załogom okrętowym dano dnia tego podwojną rację. — Korpus złożony z 12,000 Kabaitów snuje się w okolicach Algieru, w niedalekiej od przednich czat naszych odległości. Żołnierze Francuzcy są teraz ostróżniejsi, i nie oddalają się pojedynczo z obozu.

— *Estafette d'Alger* donosi pod d. 4 września: w Hrabia Bourmont ma już przygotowany dla siebie okręt parowy *Sphinx*, na którym odda się po przybyciu do Algieru generała Clauzel, jeżeli ten ostatni nie będzie miał nic przeciwko temu rozporządzeniu. Wrazie przeciwnym, wsiądzie na pokład okrętu *Alger*, który zaraz po przybyciu okrętu *Algiesiras*, popłynąć ma do Tulonu. Na okręcie *Algiesiras*, płynię, jak wiadomo, generał Clauzel. — Bej z Titeri napisał do generała Bourmont, naganiając całe postępowanie jego we wszystkiem cokolwiek zrobił. Powstał je w tym piśmie szczególniej przeciwko zaprowadzonej policji; utyskuje że pomieszczono w niej żydów, naturalnych nieprzyjaciół Arabów, i wyzywa generała aby stawił się do boju na brzegach Arachtu, w przeciwnym razie on sam wyciągnie przeciwko niemu na czele 100tysięcznego wojska i stanie pod murami Algieru.

GRECJA. — Listy z Kalamata z d. 4 sierpnia donoszą, iż rząd grecki otrzymał z Francji znaczną sumę pieniędzy, i że niektóre wojska miały zamiar wyruszyć z Morei do Aten, z kąd Turcy jeszcze się nie oddalili. — W Atenach miała załoga Turecka zburzyć kosztowne szczytki niektórych dawnych pomników i zniszczyć przeszko 50,000 drzewin oliwnych.

NIDERLANDY. — *Z Hagi d. 9 września.* — Przybył tu kawaler Anduaga poseł Hiszpański przy dworze Niderlandzkim: — Xiążę Raguzy, który przed kilkoma dniami przejeżdżał przez Amsterdam, udaje się na północ.

— *Z Bruxelli d. 10 września.* — Pozawczoraj rano nadbiegł tu goniec gabinetowy z odewą królewską wydaną w Hadze, (była w Nr. 249 G. P.); odjechał z powrotem tego samego dnia po południu; niedługo po nim wysłała sztafeta także do Hagi. — *Gazette d. Pays bas* donosi dziś z wielkiem ukontentowaniem, że zgromadzeni w Bruxelli deputowani, postanowili wyjechać na posiedzenie stanów jeneralnych do Hagi. — Do Bruxelli przyjechał pan Cartwright urzędnik poselstwa Angielskiego w Hadze, w celu ułożenia dokładnego rapportu dla pana Bagot posła Angielskiego, o stanie rzeczy i zaszytych wypadkach. — Sztab jeneralny gwardji narodowej utworzył

kommissję obrony, której powierzono cały kierunek czynności wojskowych; odtąd ona tylko wydawać będzie rozkazy, dotyczące się fortyfikacji, robienia zasiek po ulicach i t. p. Przez rozkaz dzienny z d. 8 b. m. oznaczono 29 stanowisk, na które warta gwardji miejskiej zaciągać będzie; potrzeba do tego 864 ludzi. Najmocniejsza warta (60 ludzi) stoi przy pałacu; przy 8 bramach miejskich jest 245 ludzi; przed teatrem 45, przed pałacem sprawiedliwości 40. Wezwano wszystkich obywateli, aby poświęcili z zapisaniem się do list gwardji narodowej. Bez pozwolenia swojego dowódcy, nikt z stanowiska oddać się nie może. O godzinie 6 wieczorem wydają hasło. — Donoszą z Bergen, że postano stamtąd przedstawienie do króla, z prośbą o odłączenie prowincji południowych od północnych. Władza miejska tegoż miasta, kazała wywiesić chorągiew Brabancką na wieży ratusza; utworzono także kompanie gwardji narodowej, z przeznaczeniem na pomoc dla miasta Bruxelli.

— *Z Lodjum, d. 9 września.* Ważne słychać tu w tej chwili wiadomości. Wszyscy deputowani Belgijscy postanowili udać się do Hagi; nie przyjęli oni eskorty którą im ofiarowano. Z Bruxelli pojedą wszyscy razem do Hagi; tak przynajmniej postanowili deputowani południowych prowincji, aby stanowczo popierać požądane rozdzielenie, poczem zbierają się stany jeneralne w liczbie podwójnej dla przyłożenia ostatniej ręki do tak ważnego dzieła. Zgromadzenie stanów odbędzie się wtenczas w innem mieście nie w Hadze. — *Dziennik Nordbrabander* zapewnia, że król spodziewany jest w Breda.

— *Z Antwerpji d. 8 września.* J. K. M. xiążę Fryderyk Niderlandzki przybył do tutejszego miasta. — Czynną tu przygotowania, jak się zdaje, do postawienia tutejszego miasta w stanie obronnym. Scinają drzewa naokoło miasta, zaczynają robić palisady, i naprawiają mosty zwodzone. Na Szeldzie stanęło kilka okrętów wojennych przed miastem. Na głównych placach stoi przez noc wojsko i gwardja gminna pod bronią. — W Dinant oddaliło się 17 Belgijszyków z tamtejszej warowni, w której na załodze stali, a to z tej przyczyny, że Holendrzy oświadczyli się gotowymi strzelać do miasta za danym rozkazem.

WŁOCHY. — *Z Neapolu d. 22 sierpnia.* — Burza która dotknęła miasto tutejsze dnia 17 b. m. zrużyła wielkie zniszczenia. O godzinie 4 po południu w czasie okropnej burzy, uderzył piorun w kościół panny Marii w Pozza-Falcone, gdzie zburzył dwa ołtarze, pogruchotał kilka posągów, i uszkodziwszy piękne malowidła na fresco zabił trzech tapicerów zdejmujących kobierce, obicia i inne opony, któremi ubrany był kościół na uroczystość Wniebowzięcia. Tegoż samego dnia zabił piorun rybaków, w chwili gdy zawijali do portu w Neapolu chroniąc się przed burzą na morzu. Wszystkie ogrody otaczające wzgórze Neapolu, zniszczył grad, który padał podczas tego orkanu. Wezwujusz był spokojny; zdawało się nawet że wygasł zupełnie. Słup dymu który nieustannie wydobywa się z krateru, zniknął ze wszystkiem i nieprędzej począł napęcznie powietrze, aż w kilka godzin po ustaniu burzy. Jest to ważna okoliczność, która zajmuje uwagę tutejszych naturalistów.